151. številka. Ljubljana, v četrtek 5. julija 1900. XXXIII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Avstrija v strašni nevarnosti.

Kaj pa se je zgodilo? Ali so se „revolucijonarni“ Slovenci spet spuntali? Ali so pridrli divji kitajski boksarji in požigajo in moré po Ljubljani? Ali so morda samo slovenski ulični napisi v Ljubljani nevarni obstanku staročastite države habsburžke? Ali kaj se je vendar zgodilo tako strašnega?

Čujte in strmite!

Kakor vsi civilizovani narodi starega in novega sveta, tako imajo tudi Rusi (!) navado, da potujejo, bodisi v zabavo ali zarad študij. Baje potujejo včasi tudi Nemci, Angleži, Lahi, Francozi ... No, in tudi Rusi potujejo, kadar imajo čas in denar. Rusi, častita birokracija, so že precej civilizovani ljudje. Ne redé se več samo z lojenimi svečami, ne odevajo se več samo v lubje in v medvedje kože, ampak hodijo prav pošteno po evropsko oblečeni kakor mi. Rusi imajo tudi svoje šole, celo univerze imajo! Kdo bi si mislil kaj takega! No, pa je le res!

Celo nekaj literature imajo Rusi. Kaj, ali je res? Literature? Ali ste, gospodje birokrati, že kdaj kaj slišali o ruski literaturi?

No, dobro! Rusi torej tudi potujejo. Iz tega pa sledi, da morajo biti že res precej civilizovani, čeprav seveda še ne tako silno kakor na pr. nekateri naši birokrati, kako pa!

Ali to je ravno tisto strašno! Rusi potujejo celo po Avstriji! Jedó in pijó in trošijo tod svoje rublje za razne telesne in duševne potrebe. In Rusi se včasi tudi pogovarjajo z avstrijskimi Slovani, — no, ker so pač avstrijski Slovani tudi ljudje, kakor na pr. Nemci, in ker so na drugi strani Rusi pač tudi Slovani, kakor to stoji zapisano po vseh nemških enciklopedijah.

Toda, v tem ravno tiči strašna nevarnost za celo državo Avstrijo, da potujejo Rusi najrajši med svojimi brati!

In zato je izšel tajen ukaz, da mora vsak Rus, kadar pride v Ljubljano, nesti svoj pâs sam na policijo ali pa k deželni vladi. In na policiji ali pri deželni vladi si gospodje takega-le Rusa natanko ogledajo od glave do nog, potem preiskujejo njegov pasport, kakor svoje dni učenjaki kraljedvorski rokopis, če je pristen ali ponarejen itd. Takoj pa tukaj povdarjamo, da slavna naša mestna policija izvršuje to pregledanje ruskih pasov le po višjih ukazih ...

Ali želite primerov?

No, te dni je prišel v Ljubljano vseučiliški profesor, gosp. Lamanski iz Petrograda, da si spet enkrat ogleda Ljubljano. Bil je tukaj zarad jezikoslovnih študij že dvakrat, no nihče ni tirjal takrat od njega pâsa. Letos pa so Rusi postali Avstriji nevarni! Gospod Lamanski, sivolasi starček, je moral stante pede na policijo in pokazati svoj potni list.

In tožil nam je gospod Lamanski, da se mu kaj takega še ni pripetilo! Profesor Lamanski je znan učenjak, po vsej Evropi znan lingvist. Živi samo znanosti, s politiko, z aktivno politiko se ne peča. In ta evropska celebriteta je postala na enkrat politično sumljiva oseba.

Navada je pač, da se na mejah nekaterih držav mora pokazati pâs. To je običajno zlasti v orijentu. Kadar pa potuješ po tuji državi sami, ti navadno ni treba več pokazati pâsa.

Le od politično sumljivih oseb se zahteva po mestih pâs ...

Tako daleč smo torej že prijadrali, da je pri nas vsak Rus nevaren človek, in pod strogim policijskim nadzorstvom! Ti nesrečni Rusi! Leta 1848. so rešili Avstrijo in dinastijo iz krempljev ogrske revolucije, in sedaj so zato nevarni ljudje!

Nemška in laška irredenta ni nevarna, pač pa so „nevarni“ Rusi!

Prav je govoril naš presvetli cesar v Budimpešti, da „smo“ v zasmeh celemu svetu. In ravno avstrijska birokracija skrbi, kakor kaže slučaj Lamanski, zato, da se nam mora smejati ves svet.

Quousque tandem? **Bur.**

V Ljubljani, 5. julija.

K položaju.

Za združitev nemške klerikalne in krščansko-socialne stranke se poganjata najbolj dr. Ebenhochovo glasilo „Linzer Volksblatt“ in glasilo štajerskih nemških klerikalcev „Grazer Volksblatt“. „Tirol. Stimmen imajo še neke pomisleke, češ, da nova „avstrijska“ stranka ne bo jednotna. „Grazer Volksblatt“ dokazuje, da tega niti treba ni, kajti tudi katoliški centrum v velikonemškem parlamentu ni jednoten, nego ima v raznih deželah razno barvo. Vendar pa žele „Tirol. Stimmen“, naj bi bila „avstrijska“ klerikalno-socialna stranka del nove večine, v kateri naj bi bila večina strank bivše desnice. Mnenje dr. Ebenhocha o nalogi Koerberjevega kabineta smo omenili že včeraj. Ebenhoch se strinja z Grabmayrom, da stori vlada najboljše, ako oktroira jezikovni zakon in nov državnozborski opravilnik. Le proti razpustu državne zbornice in le proti novim volitvam je Ebenhoch, ker se boji, da klerikalci izgube več mandatov in jih pridobé radikalci. Tudi dr. Steinwender se je oglasil iznova. Toda ta poslanec je proti oktroiranju jezikovnega zakona, češ, to bi pomagalo morda le v uradih, med narodom pa bi ostal stari boj. Tudi proti oktroiranju opravilnika je, kajti zoper poostrenje opravilnika bi se dvignili solidarno desnica in levica. Vsekakor pa, meni Steinwender, je treba opravilnik popraviti, kajti sedanja parlamentarna svoboda je prav za prav nesvoboda. Petnajst poslancev zadošča, da omogočijo vsako delovanje drž. zbora. Vender pa mora te popravke skleniti zbornica sama, ne sme jih pa vsiliti vlada. Steinwender je zafrknil mimogrede tudi nemške radikalce, češ, da jim je za negacijo, ker nečejo nikdar pozitivno delati.

Albanci in Srbi.

Srbska vlada je poslala Porti energično noto, ker so Albanci napadli mesto Gilan, južno Prištini, ter ga oropali. Pri tem je bilo več Srbov ubitih. Kajmakan je stal baje na strani Albancev. Srbska vlada pošilja vedno in vedno note v Carigrad, toda Albancev Turčija noče ukrotiti, ter se dogajajo vsak mesec nova nasilstva.

Finski senat proti ruščini.

Kakor znano, je ruska vlada zaukazala, da se uvede v vse finske urade in pri vseh oblastnijah ruščina kot izključni uradni jezik. Le prošnje se smejo pisati v finščini. Finski senat je sporočil carju Nikolaju, da ruskega ukaza glede vpeljave ruščine ne objavi. Štirje senatorji in sedem članov najvišjega sodišča je demisioniralo.

Vojna na Kitajskem.

Vsa poročila o gibanju in o napredkih mednarodnega vojaštva so se izkazala kot nezanesljiva in neresnična. Vest, da je mednarodna vojska pred Pekinom premagala kitajsko vojsko ter šla v Pekin, ni potrjena, in v Petrogradu je niti ne verjamejo. Pač pa je verjetno, da vlada v prestolnem mestu popolna anarhija. Princ Tuan je vrgel v ječo mladega cesarja in cesarico-vdovo in se sam polastil prestola. Ker je na Kitajskem nekaj navadnega, da cesarica umori svojega sina, ali cesar svojo mater, je prav možno, da je dal tudi usurpator Tuan umoriti cesarja in cesarico-vdovo. Z anarhijo na dvoru in v Pekinu je zadobila revolucija na Kitajskem še nevarnejši značaj. Sedaj so bili nemirni le nekateri kraji radi tujcev, poslej pa se začno boji tudi med strankami prestolnih pretendentov. Da je v Pekinu nevarnost največja, dokazuje dejstvo, da so cesarski vojaki ubili nemškega poslanika ter nastavili past vsem poslanikom, povabivši jih v Čunglijamen. Kitajci bombardirajo angleško poslaništvo, kjer so se skrili vsi drugi poslaniki. Kakšna usoda jih čaka? Morda so danes že vsi mrtvi! Admiral Aleksijev in angleški admiral sta imela vojni svet in dognala, da je nemožno, brez velike armade polastiti se Pekina, Dà, niti Tsientsina ne bodo mogle mednarodne čete dolge držati, kajti Kitajcev se zbira okoli tega mesta čim dalje več. Vsi inozemci so

LISTEK.

4

Dragotin Kette.

Spisal Ivan Cankar.

(Dalje.)

Treba bi bilo dolgega pripovedovanja, da bi mogel opozoriti površno na vse lepote Kettejevih sonetov, zakaj v njih se zrcali duševno življenje pesnikovo, a to je bilo bogato in krasno. Kolikor tudi je bilo kratko Kettejevo življenje, vender napravlja vtis, kot da je bilo na znotraj celotno in že zaključeno. Kakor so pesni urejene v Schwentnerjevi zbirki, se tega ne spozna tako jasno, kakor bi se spoznalo, če bi bile urejene premišljeno in res po kronologičnem redu. Od nekdaj že, že od prve mladosti, se je ukvarjal Kette s filozofijo, ne namreč s šolsko filozofijo in z njenimi dolgočasnimi pravili, temveč s tistimi najtežjimi vprašanji, ki jih knjige niso razrešile, in ki žive v srcu plemenitega človeka, odgovora zahtevajoča, toda nerazrešena do zadnjega trenotka. Kot otrok je bil Kette zelo pobožen, posebno v svojih prvih ljubljanskih letih. Spominjal se tistih časov ni z veseljem, kakor sploh ni mogel biti vesel vse svoje mračne mladosti. Pri svoji prvi gospodinji se je navzel uprav asketskega duha; po cele ure je časih klečal v svoji sobi ter molil. No to se je jako hitro spremenilo; pričel je misliti in dvomiti. Na prvi pogled bi se videlo, da ni bilo pozneje v njem nič trdnega in gotovega; ali trdnega in gotovega ni v nobenem resnično izobraženem človeku nič. Opazuje in poskuša, tehta in presoja; če je tako nesrečen, da se ustavi, če misli, da je našel tisto središče, ki je izvor in cilj vsega kar je, ter da je torej v stanu presojati nezmotljivo po določenih pravilih, tedaj ni več življenja v njem. Na svetu je mnogo takih nesrečnih ljudi, in še več je takih, ki so jih nasilno poautomatili, in ki se s svojim vpreženim razumom brez uspeha upirajo skepticizmu, ki jim leži v nezavednem, v duši. Največji umetniki so bili skeptiki, nehoté, kajti tudi dvom jim ni bil princip. Tako se da razlagati njihova objektivnost, ki je največja lepota njihovih del. Svobodni in sami svoji stoje nad življenjem, nad svojimi čustvi, nad umetnostjo. V njihovem izražanju je tisti veličastni mir, ki leži v delih Goethejevih, Shakespearejevih, in ki leži v pesmih Kettejevih. Lahko se navdušujejo, kakor se navdušujejo fanatiki, ali v največjem afektu se oglasi nenadno hladni dvom, proti volji in proti razumu, bogve odkod in zakaj; tu je brezuspešen in prazen vsak upor. Glavni znak tega skepticizma je visoka, mirna ironija. Iz vseh Kettejevih pesmi, od najmlajših do najpoznejših, se glasi ta ironija; v bolestni ljubezni, v radosti in v žalosti. Kette se nikoli ni ponižal pod svoja čustva, nikoli se ni udal trenotku. Izlil jih je čista in gorka v najlepše verze, ali iz teh verzov se vidi, kako je ostala njegova duša velika in jasna sredi trpljenja in sreče. Nikoli ni ječala tistega bolnega, blaznega ječanja, kakoršno drhti iz naravnih in afektiranih vzklikov nekaterih pesnikov, ki padajo na kolena pred svojimi čustvi in pred svojo krvjo.

Do svojih sonetov Kette ni govoril naravnost o svojih dvomih, o svojih bojih; ali pred koncem življenja se je razlila v njegove pesmi vsa notranjost njegova z elementarno silo.

V tisto veliko hrepenenje po resnici, po izčistenju, so se strnile vse želje, strnilo se je vse njegovo upanje in pričakovanje. Kette je naposled čutil, da je vsako posamezno hrepenenje, ki ima bližnje in določene smotre, samo viden pojav, samo neznaten del tistega velikega, vseobsežnega hrepenenja po neznanem in nedosežnem. Polagoma so utihnile ljubezenske bolečine; samo lahno še, v mirni resignaciji ponosnega človeka, ki ima v svojem srcu večje hrepenenje in večjo bolečino, so zatrepetale časih njegove strune ob spominu na Angelo. V mogočnih pesmih iz „Adrije“, iz „Črnih noči“ in „Tihih noči“ so izraženi takratni notranji boji pesnikovi, izražena je vsa negotovost, vsa bolest, ki leži v iskanju resnice in kreposti. Tu ni nikjer sledu samozadovoljnega, koketnega bolestarenja; grenka resnoba je razlita čez te jasne, krepke, naravne verze; ne vidi se na nobenem, da bi ga bil napisal pesnik zaradi verza samega; kar mu je širilo prsa, si je napravilo pot, kar je čutil, in kar je mislil v težkih urah, je povedal slučajno v verzih, — lahko in brez sile, ker je ravno v verzih najlažje povedal, kar je hotel povedati. Soneti niso Ketteju tista ojadikovana Prokrustova postelja; kdor jih čita, ne misli več na formo, niti mu ne pride na pamet, da bi jo hvalil. Tista glavna ideja, tisto veliko, neugasno hrepenenje vpliva celotno in s tako silo, da človek pozabi na zunanji tema vsacega posameznega soneta in čuti samo mimogrede in komaj zavedno lepote posameznih delov. Zaključena je ta vrsta sonetov v ciklu „Moj Bog!“, — v najlepših sonetih, kar jih sploh premore slovenska literatura. Jaz ne poznam umetniškega dela, ki bi se v njem s tako dovršeno krasoto, s tako jasnostjo izrazovalo tisto hrepenenje po lepoti, po večnem, po Bogu, katero hrepenenje je naposled glavna vsebina vsacega dela, ustvarjenega od resničnega umetnika ... Pesnik je utrujen, želi si konca; ali konca ni, nikjer ni konca dvomov, ni-

morali na poziv poveljnikov mednarodnega vojaštva zapustiti Tsientsin. Kitajci so obdali mesto z okopi ter se polastili vseh železnic. Menda hočejo tuje vojaštvo oblegati ter ga, če možno, celo prisiliti, da se jim uda. O velikosti kitajske vojaške moči ni nobenih zanesljivih obvestil. Ruski generalni štab je baje dognal, da ima Kitajska 1,752.000 rednih vojakov, med katerimi pa je izvežbanih le 15.000 pod generalom Nishijem in 17.000 pod generalom Transhikijem. Mauserjevih pušk ima Kitajska baje 400.000. No, to so le redni vojaki. Boksarjev k tem ni prištetih. Princ Tuan, ki se je siloma polastil prestola, je izdal na podkralje ukaz, naj iztrebijo tujce. Toda nekateri podkralji so Tuanu odpovedali pokorščino ter so ga proglasili kot upornika in rebela. Prav možno je torej, da se Kitajska sama razkosa in bodo imele velevlasti pri deljenju lahek posel. Razmere na Kitajskem so strašne, in reči se mora, da se je bati ponovitve tistih groznih moritev pred 50 leti, ko je nastala ustaja Taipingov in je bilo umorjenih v boju zoper dinastijo Mandžu nad 2 milijona ljudij.

Dopisi.

Iz Gozda pri Kamniku, 2. julija. Pred ne dolgo časom bili smo v naši vasi tako srečni, da jo je posetil gospod škof Bonaventura. Mislili smo si, da bo ta gospod prinesel mir, pa je samo hujskal in napadal neko hišo, o kateri je pravil, da se ondi nahajajo nečistniki, preklinjevalci, pijanci itd., kar pa je vse neresnica! Pričakovali smo, da bo višji pastir obiskal in potolažil nesrečnega človeka, katerega je naš duhovnik pred letom osuval in pretepal po cesti pred farovžem, in kateri je vsled tega zblaznel. No, škofu se ni smilil ta človek, in še bolj ga je osramotil pred celo faro. Ni čuda, da si je naš župnik po škofovem odhodu poiskal novih lavorik. Dne 29. m. m. zjutraj je prišel 20 let stari sin posestnice vdove v cerkev. Komaj pa si je zbral prostor, na katerem hoče opraviti svojo pobožnost, že ga je zgrabil naš župnik in ga suval, rekoč, da mora iti pred oltar med otroke. To pa seveda fantu ni bilo po volji, in hotel je oditi iz cerkve, na kar ga je začel župnik bíti po glavi, da mu je fant komaj ušel; fant pribežal je ves krvav iskat si zdravniške pomoči v Kamnik in vsekakor tudi sodnijske pravice. Radovedni smo, kaj se bode zgodilo temu premilosrčnemu župniku. Bil je že obsojen zaradi raznih dejanj, ali dovolil si je potem tudi s prižnice povedati, kako nepravično se sodi dandanes, da se za funt masla obsojajo gospodje. Čudno je res, da se župniku dovoli blebetati vse. Vedno le izzivlja mirne ljudi in seje prepir med nami, prej tako mirnimi farani.

Značaj, katerega ima naš gospod, je res jako zanimiv, saj smo ga videli, da je gnal prešiča po vasi v hišo, v kateri so osebe, njemu celo preveč udane. Možje župnikove stranke so se posebno izkazovali ob času birme. Mislili smo naprositi koga, da bi nam preskrbel v tem času kako pošteno okrepčilo v nekdanji farni gostilni. Ali, ko je župnik to izvedel, dal je oznaniti po osebah ženskega spola, katere pač prepogosto obiskujejo naše župnišče, ako bi se to zgodilo, da ne bo birme itd.

Preskrbel pa si je hišo, v kateri se je pilo in jedlo na katoliški podlagi tako, da še naša fara ni doživela takih dejanj, tako da se je celo farovška kuharica izražala z besedami, katerih si javno zapisati ne upam. Tako se godi pri nas po najnovejših receptih naših gospodov. Pa naj zopet kdo reče, da je greh brati „Slovenski Narod“, kateri list je še jedini, ki piše pravico v pomoč faranom po celi Kranjski zoper predrzne pope!

---

kjer ni odgovora na jedino in največje vprašanje ... Ali že v tej sami želji, že v prvih besedah, že v vzklikih zdvajanja se čuti, kako je pesnik slutil, da vidi, kje je konec, da se je bližal resnici z razprostrtimi rokami ... Našel je Njega, „neizraženega in neizraznega“, ob spominih na mladost, ob spominih na najlepše trenotke svoje Ga je našel.

„O Bog svetlobe, stvarnik harmonije,
tvoj izgubljeni sin je zopet tu!“

Jasno in svobodno je bilo življenje pred njim, nikjer več dvomov in nikjer več strahu; stopal je v svet s svojo mlado močjo ... on ni dovršil življenja, dovršil je samo svojo mračno mladost, polno groze in nemira; pred njim so dnevi veselih bojev, vesele zmage so pred njim.

— O jaz sledim takoj
v resnice svetli, jasni paradiž ...
In daj mi krono ali daj mi križ,
o svet, ponudi mir mi ali boj:

Jednako! ... Luč je samo jedna, jedna
in več ko jednega življenja vredna
in več ko jedne, več ko jedne smrti.

Prej bil podoben barki sem potrti,
a zdaj le jadra, ladja, mi razvij!
Ne boj se mi viharjev in peči! ...

Tako je šel v življenje z mladim pogumom, s čisto dušo; ali ni še stopil prvega koraka in že so se zaprle za zmirom njegove jasne oči ... Umrl je v trenotku miru in blaženosti. (Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. julija.

— **Osebne vesti.** Suplent g. Milan Mencinger na višji gimnaziji v Ljubljani je imenovan gimnazijskim učiteljem v Kočevju. Kaplan g. dr. Gregor Pečjak je imenovan katehetom na nižji gimnaziji v Ljubljani. V okr. cestni odbor v Žužemperku je bil 26. m. m. izvoljen načelnikom posestnik g. Fran Walland, namestnikom pa posestnik in župan g. Ivan Vehovec, oba iz Žužemperka.

— **Drugi slovenski katoliški shod.** „Slovenec“ poroča, da se bo vršil ta shod 10. 11. in 12. septembra, in da dobiva pripravljalni odbor iz vseh krajev Slovenske „prijazne izjave“, in da se „povsod žele pripravljalni shodi“. Tri cele dni bodo vezali otrobe razni Ušeničniki in Lampeti, toda ne zastonj — naši duhovni polikastri si dajo pošteno plačati vsak pobožen zdihljaj! — nego vsakdo bode moral plačati 2 kroni, ako se bo hotel naslajati z učenostjo modernih slovenskih farizejev in pismoukov. „Slovenec“ je doslej zamolčal in utajil odločno izjavo štajerskega duhovnika v „Edinosti“ proti nameravanemu shodu. In to je naravno, saj pravi ta štajerski rodoljub, da je katoliški shod neumesten, da bode škodil Slovencem sploh, in konservativni stvari še posebej, da, drugi katol. shod se mu zdi „naravnost zločin na narodni blaginji“. Takih „prijaznih izjav“ naš klerikalni tovariš seveda ne omenja. Kakor štajerski duhovnik pa sodi celo tudi „Edinost“, glasilo primorskih Slovencev, ki piše: „Mi s svoje strani imamo že danes to mnenje, da ima naš dopisnik (duhovnik s Štajerskega) prav, in za mejsebojno življenje mej Slovenci II. katol. shod ne prinese tega, kar si obljublja pripravljalni odbor“. Tako so minuli jedva trije dnevi, in že sta izšli tudi iz konservativnega tabora dve prav krepki izjavi proti shodu. Koliko jih izide še do septembra?

— **Klerikalci v Ameriki.** V Joliet-Illinovis izhaja „Amerikanski Slovenec“, pristna farška cunja, ki zajema vso svojo modrost iz Koblarjeve smetišnice in Kalanovega korita. Seveda je pisava te amerikanske cape zategadelj nečuveno umazana in surova, hkratu pa zlobna in hudobna, kakor more biti le odmev Koblarja in Kalana. Amerika se smatra navadno za deželo višje prosvetljenosti in naprednega, svobodnega mišljenja, toda ta-le „Amerikanski Slovenec“ piše bedasto in resnici, napredku in svobodi sovražno, prav kakor bi ga izdajal kak kranjski pop v rovtarskih hribih. Seveda ležé tudi uredniku „Amer. Slov.“ pred vsem naši liberalni listi v želodcu, in ker jih njegov želodec ne more prebaviti, piše zelen od fanatičnega sovraštva do resnice, odkritosrčnost in pravice take-le laži in podlosti: „Voditelj slovenskega naroda na Kranjskem — advokat Tavčar, ki si je nagrabil svoje premoženje z žulji vernih slovenskih kmetov, in ki ga je njegov stric, slovenski duhovnik, spravil do kruha, in še nekaj drugih narodnih pijavk z ljubljanskim županom Hribarjem, agentom „Slavije“, češke zavarovalne družbe — so vsi zakleti sovražniki katoliške cerkve in jej škodujejo več, kakor ko bi formalno odpali od nje, česar ne store najbrž zaradi tega, ker so izgubili vso vero v Boga in postali popolni ateisti in bogotajci. V svojem glasilu „Slovenski Narod“ bruhajo neprestano srd in sovraštvo zoper cerkev in njene naprave; smešijo in obrekujejo sivolasega starčka v Vatikanu, poglavarja svete cerkve, škofe in mašnike do zadnjega vaškega kapelana; pogrevajo že stokrat ovržene zgodovinske laži o naši cerkvi; uprizarjajo pravo farško gonjo v svojem listu, ki se cedi na vsaki strani smrdljive gnojnice in bogokletja; prinašajo s posebno slastjo resnične in neresnične škandale in svinjarije, s katerimi skušajo izruvati v nepokvarjenih srcih ne le vero, ampak tudi vsaki čednostni, krepostni čut in ponižati človeka na niveau brezumne živali. S temi delujejo roko v roki socialni demokrati in anarhisti, ki begajo slovenske delavce s svojimi brezvernimi nauki v svojem časniku „Rdeči prapor“. In še celo med slovenskimi ženami, ki so veljale od nekdaj za vzor pobožnosti, so se vrgle nekatere v pogubonosni tok protikrščanstva in širijo v svojem listu „Slovenka“ brezverje in nemoralnost. Pred kratkim je jedna teh emancipiranih brezverk napadla v omenjenem listu svetost zakona in zagovarjala „prosto ljubezen“, ali po domače rečeno: k....nje.“ Navedli smo ta blatni izbruh američanskega popa doslovno, da vidijo naši čitatelji, kako pišejo v Ameriki učenci kranjskih Stimfalid, in v dokaz, da je tudi v deželi svobode in napredka klerikalnih zapljunkov, s katerimi krmijo s Kranjske pobegli ali zapodeni farji slovenske uboge rojake, ki, žal, ne morejo spoznati, kako nesramno jih vodijo za nos njih duhovni voditelji. No, svaka sila do vremena!

— **Kdo je kriv, da vera peša?** V „Primorskem Listu“ je priobčil neki „duhovnik z dežele“ članek pod tem naslovom. Tam hoče dokazati, da duhovniki niso nič krivi pešanju vere, marveč išče vzroke čisto drugje. Pravi, da razni listi, ki so skrajno sovražni duhovščini, kakor na pr. „Soča“, dobivajo dopise o duhovnikih, katere pišejo kake propalice ali pa takí ljudje, ki nimajo nobenega ugleda in spoštovanja itd. Na to, piše zadnja „Soča“, nekoliko besed: Pešanja vere ne vidimo v tem, da če duhovnik komu ne ugodi ali ga posvari, da zato mora vera trpeti, ker poznamo naše ljudstvo, da visoko spoštuje duhovski stan. Pešanje vere, kjer isto obstoja, ima vse druge vzroke. Poznamo v deželi duhovnika, kateremu je ljubše barantanje in mešetarenje nego sveta služba božja, in ljubše nego Najsvetejše. Saj se spominjate, ker je javno znano, da tisti duhovnik je na potu, ko je šel obhajat, odložil Boga, da je mogel mešetariti z mešetarjem, katerega je srečal na cesti. Ko je bilo mešetariji konec, pa je vršil svojo božjo službo, daleč umirajoči katoliški človek pa je čakal in čakal popotnice v boljše življenje. Kaj pravite, ali je tako dejstvo sposobno vplivati, da vera peša?! Teden dnij je menda od tega, kar je šel neki gospod nunc vinjen, in ne malo, (ne prebiva tako daleč od Gorice), v spovednico, spovedovat mlade deklice. Opravil je spoved vseh kar najhitreje, nekaj minut je trajalo, in zapustil je cerkev, ker se mu je mudilo — k litru. Kaj pravite, ali je to dejstvo sposobno vplivati, da vera peša?! Poznamo kraj, gori visoko nekje, kjer je bilo ljudstvo demoralizovano, da je vera pešala na vseh koncih in krajih. Zakaj? Zato, ker so se godile v farovžu reči, katerih tu nočemo popisati, ker so pregrde! Vprašamo: Ali je to dejstvo sposobno uplivati, da vera peša?! In tako dalje! Mi se ne vtikamo v verska vprašanja, pač pa smo proti vsem tistim, ki profanirajo vero ter jo zlorabljajo v svoje politične svrhe. In tisti so najhujši klerikalci ter najbolj zagrizeni sovražniki vsakemu napredku.

— **Zastopniki učiteljstva v okrajnih šolskih svetih.** Iz učiteljskih krogov se nam piše: Ni ga stanu, koji bi imel v javnosti toliko odgovornosti in skrbi, a tako malo pravic, kakor ravno učiteljstvo. Edina prava zastopnika v važni korporaciji sta voljena uda okrajnega šolskega sveta, a še ta dva, kako navadno spolnujeta svoje dolžnosti in pravice? Kdor hoče biti pravi zastopnik, ima težavno stališče, a kdor nima poguma, naj se nikar ne sili. Če bi učiteljska zastopnika storila res svoje dolžnosti, kako bi bilo mogoče, da bi se učiteljske službe tako oddajale, kakor se v premnogih krajih godi? Zastopnika naj bi brez vsake bojazni spominjala gosp. nadzornika, čuvarja postave, na nepostavnosti ter odločno zahtevala, da se zakoni spolnujejo. Zakaj se toliko boljših učiteljskih služb, posebno mej letom, oddaje brez vsakega razpisa začetnikom? Zakaj se na enorazrednicah nastavljajo učiteljice in se potem službe nič več ne razpišejo? Najtežavneje službovanje je na enorazrednicah, a nastavljajo se po njih gospdč. učiteljice začetnice. Nekateri gosp. nadzorniki sila hvalijo, kako zelo pridne so mlade gospodičine po jednorazrednicah in kake uspehe (?!) dosezajo, a to je samo njih osebno mnenje. Razumljivo! Mlade gospodične so ubogljivejše kakor izkušeni in odločni učitelji, in to ravno hočejo gosp. nadzorniki vsled višjega pritiska svojih šefov. Mož, in to pravih mož, jih je strah. Odločno zahtevamo od svojih zastopnikov v okrajnih šolskih svetih, da delujejo na to, da se s koncem šolskega leta razpiše vse službe, koje so bile mej letom nepostavno oddane in vse službe na enorazrednicah, koder so nastavljene gospdč. učiteljice. Če bi za kako enorazrednico ne bilo moškega prosilca, naj se za eno leto nastavi kot suplentinja starejša zaslužna gospdč. učiteljica, nikdar pa ne neizkušena novinka. Še na nekaj bi rad opozoril, a zadostuje naj, ako rečem: O Godovič, Godovič!

— **Nedeljski počitek.** Ako človek potuje v nedeljah po deželi, vidi, kako neenakomerno se spolnujejo postavna določila radi nedeljskega počitka. Koder je trgovina v rokah narodno-naprednih mož, se ti morajo strogo držati postavnih določil, drugače jih njih dušni pastir takoj naznani, a koder so prodajalničarji farovški kimovci, tam se prodaja vse nedelje. Isto je v „zadregah“. Kje so organi, koji bi lahko vse brez razlike nadzorovali? Kako se pa z žganjetoči godi? Prav isto tako. Zopet dvojna mera!

— **Slavnost „Gorenjskega Sokola“.** Vdeležbo k slavnosti razvitja novega prapora „Gorenjskega Sokola“ v Kranju v nedeljo, dne 8. julija javilo se je sedaj odboru 27 društev s 15 zastavami in ta so: Telovadna društva: „Sokol“ iz Ljubljane korporativno z zastavo, „Tržaški, Celjski, Zagorski in Dolenjski Sokol“ po deputacijah z zastavami in „Idrijski Sokol“ korporativno, „Zidarsko in tesarsko društvo“ iz Ljubljane korp. z zastavo. Požarne brambe iz Kranja, Št. Jurja z zastavo in Vogl vse korp. Čitalnice: iz Kranja z zastavo in Ljubljane. Pevska društva: „Slavec“ in „Ljubljana“ iz Ljubljane korp. z zastavama, „Lira“ iz Kamnika korp. z zastavo, „Moško pevsko društvo Kranj“ korp. in „Pevsko društvo Litija“. Bralna društva: z Bleda, iz Tržiča in Kranja korp. z zastavami, Bralno in pevsko društvo „Triglav“ iz Radoljice in „Bralno društvo iz Selc“ po večjih dep. „Klub slovbiciklistov, kolesarsko društvo „Ilirija“ iz Ljubljane korp., in „Narodna čitalnica Škofja Loka“ z zastavo. Po deputacijah pa: „Sokol“ v Zagrebu po deputaciji 3 članov, akad. društvi „Slovenija“ z Dunaja in „Triglav“ iz Gradca ter fer. društ. „Sava“ iz Ljubljane. Društva, katera so se nepotrebno javila kranjskemu glavarstvu, ne dobe odloka istega v roke, ker dobi vse v roke odbor „Gorenjskega Sokola“, ki je javil vsa društva skupno. Slavnost se vrši pri vsakem vremenu in se pri neugodnem spremeni samo v toliko, da mora telovadba odpasti, pri kateri bode nastopilo osem telovadskih vrst. Proste vaje proizvajalo bode okrog 100 Sokolov.

— **Člane „Sokola“ ljubljanskega** opozarjamo na odborov poziv, katerega prijavljamo na drugem mestu. Želeti je, da se člani v kolikor možno velikem številu v društveni obleki udeleže slavnosti bratskega društva „Gorenjski Sokol“ ob razvitju njegove zastave.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** vdeleži se slavlja razvitja zastave „Gorenjskega Sokola“ v nedeljo, dne 8. t. m. korporativno z zastavo. Vsled tega odbor društva vabi vse brate pevce, da pridejo v petek na dogovor v društveno sobo ob 8. uri zvečer.

— **Člani kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“** se vljudno vabijo, da se vdeleže slavnosti gorenjskega društva „Sokol“ v kolikor mogoče mnogobrojnem številu. Ker se sprevod posameznih društev vrši šele ob 1. uri popoludne, t. j. po prihodu gorenjskega vlaka iz Ljubljane, s katerim se pripeljejo med drugimi vdeležniki, tudi ljubljanski Sokoli, napravijo nekateri člani kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“, da dan bicikliško izkoristijo, dvojni izlet, in sicer gre jedna partija čez Podbrezje v Tržič, druga pa čez Kranj na Jezersko. Odhod iz društvene kolesarnice najkasneje ob 6. uri zjutraj. Oni pa, ki se tem oddelkom ne pridružijo, se odpeljejo ob 11. ali najkasneje ob pol 12. uri, istotako iz kolesarnice, narav-

nost v Kranj. Vsi gg. člani so pa naprošeni, da se ob 3/4 1. uro snidejo na kolodvoru v Kranju, in da se vdeleže sprevoda polnoštevilno. Vsak vdeleženec blagovoli nastopiti s klubovim znakom.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** sta zopet izročila v duhu svojega čast. očeta delujoča gospoda Perdana 200 gld. Domorodnim veseljem sta pripovedovala: kako so že vsepovsod razširjene naše družbine vžigalice. Če bi jih pa še kje ne bilo, veleva Vam, Slovenci, Vaša narodna dolžnost, da si jih nabavite. Ob svojem plamenu si kurimo, rojaki, svoj ogenj. — A čuvajte se jako lepo opremljenih tudi v narodnih barvah se blestečih „Prave Slavija šved. šibice". Te niso družbine in nam niso še donesle niti beliča.

— **Ciril-Metodov kres na Drenikovem vrhu** v proslavo slovanskih blagovestnikov je privabil pri lepem vremenu včeraj prav obilo narodnega občinstva. „Trgovsko pevsko društvo" je pelo več zborov ob gorečem kresu, vmes pa se je spuščalo v zrak rakete. Tudi v drugih prostorih gostilne je bilo veselo življenje ob petju in zvokih harmonike. Iz daljave pa so se čuli streli iz topičev, s katerimi se je naznanjal stari narodni praznik.

— **Josip Kostanjevec-Premec** je zbral pod naslovom „Iz knjige življenja" skupino svojih povesti v posebno knjigo, katero tiska gospod R. Šeber v Postojini. Knjiga bode obsegala okoli 15 tiskanih pol, ter bode opremljena najmoderneje. Izdajali se bodo samo broširani iztisi po 3 krone komad. Da izdajatelj ve približno, koliko knjig mu je prirediti, prosi vljudno, da se blagovolijo abonenti oglasiti tekom štirinajstih dnij na naslov: Josip Kostanjevec, nadučitelj v Litiji. Gospod Kostanjevec-Premec je jeden najnadarjenejših novelistov „Ljub. Zvona". Odlikuje se z elegantnim slogom, realističnim pripovedovanjem in zanimivimi snovmi iz malomestnih krogov, katere opisuje s poetičnim zanosom in duhovitostjo. Gotovo seže slovensko občinstvo z radostjo po njegovi knjigi, ki bo elegantna in okusna!

— **Vrhniška čitalnica** zapalila je včeraj zvečer v čast slovanskim blagovestnikom sv. Cirilu in Metodu na hribu sv. Trojice velik kres. Zbrana je bila tu tik nebrojne množice priprostega naroda vsa vrhniška inteligenca, prišlo pa je tudi več gospodov članov kluba slovenskih biciklistov iz Ljubljane. Vrhniške dame so pokazale zopet ono gostoljubnost, katera je dana pač samo njim, pogostile so namreč vse došlece tako kot svoječasno „Sokole" in zadnjič izletnike ruskega kurza. Pri zvokih domače godbe in vžiganjem raznih raket in bengaličnega ognja radovalo se je zbrano občinstvo v najboljši zabavi in tako na primeren način proslavilo predvečer godu slovanskih svetnikov.

— **Tamburaško društvo „Struna" v Cerknici** priredi v nedeljo, dne 8. julija t. l. ob ugodnem vremenu izlet v jedno uro oddaljeni Škocijan pri Rakeku, v kraj, sloveč radi svojih slikovitih prirodnih krasôt, naravnih mostov in podzemeljskih jam daleč na okoli. Zato se vsi prijatelji in ljubitelji naravnih lepot uljudno vabijo k vdeležbi zelo priljubljenega izleta. Odhod iz Cerknice popoludne ob 2. uri. Z Rakeka v Škocijan ni več nego dobre pol ure hodá. Ob neugodnem vremenu preloži se izlet na prihodnjo nedeljo.

— **Slomšekova slavnost na Ponikvi** dne 5. avgusta utegne biti edna najlepših in največjih, kar so jih Slovenci zadnja leta priredili. Z obširnega in zanimivega programa priobčimo danes samo glavne točke in sicer: Zjutraj ob pol 7. uri in 8. uri slovesen sprejem gostov na kolodvoru; ob 10. uri slovesna maša, pri kateri poje sl. celjsko pevsko društvo. Po maši odkritje spominske plošče na šoli, nato banket na vrtu g. Podgoršeka, po banketu skupen odhod na Slomškov rojstni dom zvečer koncert in ljudska veselica. Pri slavnosti pojo sl. celjsko in ptujsko pevsko društvo, združen učiteljski zbor in drugi, in svira „Celjska narodna godba". Tudi nastopi sl. telovadno društvo „Celjski Sokol". Vabila k slavnosti prično se drugi teden razpošiljati. Z ozirom na krajevne razmere je želeti, naj bi zlasti sl. narodna društva čim preje prijavila svojo udeležitev. Oglase sprejema, in daje potrebna pojasnila „pripravljalni odbor za Slomškovo slavnost" na Ponikvi ob južni železnici.

— **Kamniški salonski orkester.** S krasno uspelim nedeljskim koncertom se je naš orkester poslovil od svojega ustanovitelja in vzornega vodje g. V. P. Ob tej priliki so podarili člani svojemu najljubšemu sočlenu — očetu orkestra — krasen lavorjev venec z belimi trakovi, v katere so z zlatom vtisnjene črke: Ustanovitelju in vodji kamniškega salonskega orkestra ob slovesu podarili hvaležni člani. Na to slede imena vseh članov. Občinstvo je našega dičnega kapelnika z „Živio"-klici in burnim ploskom navdušeno pozdravljalo. Srčno so ljubili člani svojega dirigenta, na katerega so pa bili lahko ponosni — kakor smo bili ponosni nanj vsi Kamničanje. S tem, da zapusti Kamnik naš velečislani g. V. P., je zadobil naš orkester hud udarec. Veliko množico tujcev je privabil v nedeljo ta koncert v Kamnik. Prišlo je nad 200 izletnikov iz Ljubljane, Domžal, Mengša, Kranja in drugod, tako da je bila vdeležba daleč nad 300 oseb. Kakor navadno, je orkester tudi to pot izvajal vse točke mojstrski in s pravo vnemo. Parmove „Slovanske cvetke" so navdušile pričujoče občinstvo tako, da je kar zagromelo ploska, ko je z lepo narodno himno končal orkester to lepo Parmovo delo. „Mladi vojaki" so se morali seveda takoj zaigrati. Kaj krasna in dražestna je bila Balfejeva „Ciganka" s spremljevanjem krilnega roga, kjer je posebno gosp. J. Lorber pokazal svojo lepo zmožnost. Zadnja točka okusnega programa „Petrograjska vožnja na saneh" je lepo zaključila res umetniški koncert. Upamo, da se orkester obdrži še nadalje pod vodstvom sedanjega prvega člena g. A. K., kar želimo vsi — posebno pa odhajajoči ustanovitelj in dosedanji vodja. Zatorej kličemo novemu dirigentu: „Pogum, ne plašite se hudega dela, kajti gotovo tudi Vam ne izostane zaslužena hvaležnost in čast!" Ob koncu teh vrstic pa kličemo odhajajočemu g. V. P. še jedenkrat: Čast Vam za Vašo vzorno požrtvovalnost kot glasbenik-umetnik! Neminljiva hvala Vam za velike zasluge, katere ste si pridobili za povzdigo našega mesta in kopališča!

— **Darilo.** Nadvojvoda Evgen je podaril za napravo novih orgelj na Vinici 200 K.

— **Umrl** je g. Ivan Zupan, orgljarki mojster in posestnik v Kamnigorici, v sredo popoldne, star 43 let.

— **Strela.** Danes ponoči je treščilo v Št. Vidu nad Ljubljano v neko hišo, ki je pogorela. Čudno je, da je posestnik svojo hišo zavaroval prav včeraj.

— **Zabranjen požar.** 27. m. m. dopoldne je nastal v hlevu šole v Črmošnicah ogenj, ki je uničil naglo streho in steljo. Vaščani so ogenj hitro zatrli. Zažgal je baje neki deček.

— **Stavka na Fužinah** se je nagio končala, kajti včeraj so prišli delavci že na delo. Dognala se je poravnava z vodstvom, ki je delavcem mezde zvišalo.

— **Streljanje s topiči.** Te dni so pripeljali v dež. bolnišnico posestnikovega sina Iv. Sitarja iz Obirskega pri Velikovcu. Na Velikonoč je streljal s topiči. Jeden topič se je razletel in ranil Sitarja na očeh tako, da je na levem očesu oslepel, in da sta se mu deloma zrastli na desnem očesu obe veki.

— **Vojaška godba** igra danes ob 6. uri zvečer v Lattermannovem drevoredu.

— **Povozil** je včeraj na Dunajski cesti mizar Rudolf Coderman iz Št. Vida nad Ljubljano 7 let starega Rudolfa Zupančiča. Deček je hotel zbežati čez cesto, pa se ni mogel tako hitro izogniti kolesarju, ker so bili tudi tovorni vozovi na cesti, in tako se je zaletel v kolo in padel. Bil je poškodovan na levi roki in na obrazu.

— **Tatvine.** Mizarju Nikolaju Bužanu v Cerkvenih ulicah štev. 21 je neznan tat ukradel iz zaklenjene sobe srebrno uro s srebrno verižico. — Istotako je neznan tat ukradel srebrno uro in verižico črevljarskemu mojstru Josipu Viderju na Poljanski cesti št. 11. — Kovaškemu pomočniku Antonu Rojarju v Spodnji Šiški je nekdo mej časom, ko je na klopi v Latermanovem drevoredu zaspal, vzel uro, vredno 36 kron in verižico vredno 18 kron.

— **Ušel je** včeraj dopoldne pri jezdarnici v Trnovem delajoči kaznjenec Ivan Ortner.

---

* **Škandali v nemškem gledališču v Pragi** proti igri „Familie Wawroch", katero je spisal profesor Adamur, so bili minolo nedeljo uprav nečuveni. Kakor znano, so proti tej igri demonstrirali tudi na Dunaju v „Deut. Volkstheatru". Igra ima sedaj, ko jo je popravila cenzura, sovražno tendenco proti štrajkujočim delavcem. V Pragi igre minolo nedeljo niti do konca niso mogli igrati, ker so demonstranti že med prvim dejanjem delali tolik nemir, da ni bilo čuti besede. Med drugim dejanjem je padel zastor dvakrat, tretje dejanje pa se je moralo nehati že ob začetku. Delavci češke in nemške narodnosti so žvižgali in peli „Delavsko pesem" ter odgovarjali nanje kričečemu občinstvu z najkrepkejšimi psovkami. Ko so delavci zapuščali gledališče, so jih nacionalci in antisemiti pretepali. Več je bilo aretovanih. Igra se je v ponedeljek ponovila ob ogromni asistenci redarjev. A tudi ta večer ni minil brez škandalov in brez aretovanj.

* **Za pomiloščenje obsojenih radikalcev v Srbiji.** Dne 7. julija bode minilo prvo leto, ko je Knežević storil atentat na razkralja Milana. Povodom te obletnice je razposlala zveza srbske mladine na Nemškem oklic na vsa srbska mladeniška društva, naj se prirejajo ta dan ljudski shodi ter se na teh stavijo resolucije, da se pomilosti zaradi sokrivde atentata obsojene radikalce. V oklicu je brati, da je vsa Evropa, kakor vsi narodno misleči Srbi, prepričana o nedolžnosti obsojencev. Javno mnenje v Srbiji se pomiri le tedaj, ako Milan svojo krivico poravna s pomiloščenjem.

* **Heilserum proti pijanstvu.** Notranje ministrstvo je obvestilo dunajske bolnišnice, da se dovoljuje raba po prof. Thubaultu v Parizu napravljenega heilseruma proti pijanstvu. To zdravilo pa se sme oddajati le klinikam in javnim bolnišnicam. Lekarne še nimajo dovoljenja prodajati tak heilserum. Na Dunaju se že vrše poskusi s pijanci.

* **Bos iz Opatije v Pariz** je odšel črevljar Fr. Bayer 1. t. m. ob 5. popoldne s 6 kg težko prtljago. Bayer upa, da dospe v Pariz v 35 dneh.

* **Nesrečna mati.** Iz Palerma javljajo: Dne 3. t. m. je skočila jako ugledna gospa, Elza d' Asaro, ponoči v hišni vodnjak iz žalosti, ker je nekdo zapeljal njeno 16-letno hčer.

* **Nesreča na železnici.** V ponedeljek je skočil vlak pri postaji Liski na Ruskem s tira. Štiri osebe so bile usmrčene, 10 ranjenih ter več vozov razbitih. Nesreča se je pripetila radi neprestanega deževja ter je bil po tem železnični nasip poškodovan.

* **Turški častnik — ropar.** Iz Carigrada poročajo, da so napadli trije vojaki, mej njimi tudi jeden častnik, Nemca Castendicka, zastopnika neke nemške družbe, katera si hoče pridobiti monopol užigalic, ter ga oropali.

* **Požar v luki Hoboken.** V soboto je nastal vsled eksplozije neke posode, v kateri je bila ogljenčeva kislina, na ladjenici „Severno nemškega Lloyda" v Hobokenskej luki na reki Hudson pri Newyorku velikanski požar. V malem času se je razširil ogenj po vseh staniščih, tako, da parniki in ladije niso mogle nikjer na suho. Užgale so se druga za drugo ter goreče plule po vodi. Požarna bramba je bila kmalu na mestu, toda veliko ni bilo možno rešiti. Plamen je z velikansko naglico besnel dalje, nastal je grozen krik, ljudje so večinoma poskakali v vodo, kjer so utonili. Nastal je pravcati boj za življenje in smrt. Na ženske in otroke se ni nihče oziral; vsakdo je mislil v prvi vrsti nase. Delavci so bili s pestmi in celo z noži okrog sebe, veslači nekaterih čolnov pa so zahtevali najprvo denar, potem so bili šele pri volji, rešiti nesrečnike. Neka mati je vrgla svoje goreče otroke v vodo. Neka gospa je brizgala z brizgalnico okrog sebe, ker jo je od vseh strani obdajal plamen, borila se je kakor levinja, a nakrat se je pogreznila vsa ladija in utonili so skoro vsi. Ta strašni boj je trajal nad tri ure. Dosedaj so našli že nad 200 mrtvecev, pogrešajo pa še mnogo več oseb. Kakih 300 jih je v bolnicah. Parnik „Cesar Viljem Veliki" se je vsled velikega napora moštva rešil, ogenj pa ga je le malo poškodoval. Parnik „Saale" je popolnoma zgorel, istotako menda tudi „Bremen". Ladija „Main" pa je prav zelo poškodovana. Vsled eksplozije špirita, dinamita in še druzih eksplozivnih tvarin, katerih je bilo na ladijah mnogo, je tudi obrežje vse opustošeno. V Newyorku pa vlada veliko ogorčenje, ker se je bolj skrbelo za rešitev materijala nego za rešitev ljudij.

Književnost.

— **Janka Kersnika zbrani spisi.** Uredil Vladimir Levec. Zvezek I. Sešitek I. Cyclamen. Založil L. Schwentner v Ljubljani 1900. Naš ljubljanski velepodjetni knjigotržec g. Schwentner ni varal naših nad, da je mož, ki postane za domače slovstvo velezaslužen. Doslej je izdal že celo zbirko izvirnih del, pesniških in povestičnih zbirk ter dram, a sedaj je začel izdajati dela našega pokojnega prvaka-novelista Janka Kersnika. V jako okusni obliki, na lepem, trdem, brez slame prirejenem papirju, v modernem tisku in z elegantno moderno sliko — g. akad. slikarja Ivan Vavpotič v Parizu — na ovitku je izšel te dni Kersnikov veleznameniti roman iz slovenskega malomestja, „Cyclamen". Pri prvi priliki prinesemo o tem romanu večje poročilo, za sedaj le občinstvo nanj opozarjamo. Janko Kersnik je brez dvoma jeden najboljših slovenskih pripovedovalcev. On je s svojo zdravo in zmerno realistiko prvi narisal našega kmeta, meščana, malega graščaka in dr. takega, ka kršen je v resnici, brez idealizovanja in brez romantičnih primesi, zato je pa tudi vsakomur lahko umeven in tako obče priljubljen. Založništvo je poskrbelo, da izidejo J. Kersnika „Zbrani spisi" v kolikor mogoče dostojni obliki in smelo trdimo, da v tako lični opravi še niso bila izdana zbrana dela nobenega slovenskega pisatelja. Da se pa spisi Janka Kersnika med našim narodom tudi tako razširijo, kakor zaslužijo, in se omogoči tudi manj imovitim slojem, da si jih nabavijo, odločilo se je založništvo izdajati jih v snopičih, obsežnih po 12—14 tiskanih pol, katerih dva in dva bodeta tvorila jeden zvezek; in sicer izideta vsako leto dva snopiča po 1 gld. 25 kr. ali 2 K 50 vin. Vseh zvezkov utegne biti biti štiri ali pet. Narodno občinstvo naj podpira g. L. Schwentnerja, ki je v istini požrtvovalen ter se je za domače slovstvo angažiral tako kakor pač še noben knjigotržec na Kranjskem!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. julija. Nezanesljivi viri poročajo, da bo sklican istrski deželni zbor 20. t. m. v Koper.

Dunaj 5. julija. Državno sodišče je zavrnilo pritožbo nemških nacionalcev glede Bismarckove ulice in potrdilo prepoved vlade.

Dunaj 5. julija. Danes je župan dr. Lueger slovesno prisegel kot dunajski častni meščan. Prisega se je vršila z velikim pompom ob navzočnosti večine občinskih, okrajnih in ubožnih svetnikov. Dr. Lueger je imel govor, v katerem je dejal, da bode nadaljeval boj proti sovražnikom naroda, ter da ostane agitator, kakoršen je bil doslej.

Dunaj 5. julija. „Vaterland" je prinesel pisma praškega knezonadškofa Skrbenskega, da se mu je zdravje v zdravilišču v Emsu že precej popravilo.

Karlovi vari 5. julija. V Graslicah so imeli včeraj in danes zjutraj 60 potresnih sunkov v smeri severnozahodnji.

Graslice 5. julija. Od včeraj popoldne od polu 2. do danes zjutraj 8·30 se trese zemlja skoraj neprestano. En potres je trajal pet minut. Panika grozna. Vse beži.

Pariz 5. julija. Vojni minister je upokojil šefa generalnega štaba Jamonta. Republičanski listi hvaljo energijo vojnega ministra.

Dunaj 5. julija. Kurir iz Pekina je prinesel na avstro-ogrsko ladijo „Zenta" vest, da je tudi avstro-ogrsko poslaništvo v Pekinu porušeno. Avstrijski državljani in vojaki so tudi na angleškem poslaništvu. Nemci branijo mestna vrata. Živil primanjkuje.

Dunaj 5. julija. Nemški podadmiral je čestital avstrijskim mornarjem, ki se odlikovali s svojim junaštvom pri naskoku fortov v luki Taku.

Berolin 5. julija Avstrijski poslanik je izrazil ministrstvu ogorčenje in sožalje avstrijske vlade radi umora nemškega poslanika barona Kettelerja.

London 5. julija. 27. junija je 15.000 boksarjev napadlo poslaništva v Pekinu, toda poslaniki so boksarje s topovi pognali nazaj. Tudi spremstvo cesarja in cesarice je prestopilo k boksarjem.

London 5. julija. Angleški in ruski admiral sta sklenila, da mednarodna vojska, ki šteje jedva 20.000 mož, ne sme iti pred Pekin, kajti kitajska armada šteje do 140.000 vojakov.

London 5. julija. Usurpator princ Tuan je izdal ukaz, naj se zbere vse kitajsko vojno ladijevje v luki Šanghaj.

London 5. julija Nekateri podkralji so izdali proklamacije, s katerimi proglašajo začasno avtonomijo svojih pokrajin.

London 5. julija. Podkralj v Nankingu je izdal povelje, da je smatrati boksarje za navadne roparje in morilce, ter da jih sme vsakdo ubiti ali obglaviti.

Šanghaj 5. julija. 30. junija ob 2. uri popoludne so se mednarodne čete polastile kitajskega oddelka mesta Tsientsin.

Šanghaj 5. julija. Kurír sira Roberta Harta poroča, da je položaj angleškega poslaništva grozen. Poslopja poslaništev so z bolniki in ranjenci prenapolnjena. Mrtvi leže na kupih notri in zunaj poslopij.

Newyork 5. julija. Zjedinjene države ne priznavajo vojnega stanja na Kitajskem ter ne bodo poslale čet in ladij v boj proti Kitajski, nego le v obrambo američanskih naseljencev in njihovih interesov. Ko se red vrne, se čete in ladije zopet vrnejo.

Dunaj 5. julija. Danes je nastala na borzi velika panika radi poročil iz Kitajske. Kreditne akcije so padle od 680 na 626. Tudi državni, alpinski, praški in briksenski papirji so zelo padli. Povod panike je naznanilo američanske vlade.

Narodno gospodarstvo.

— **Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.** Bilanca za mesec junij 1900. Aktiva: Gotovina v blagajni 18.871 K 98 vin. Naložen denar 793.173 K 60 vin. Posojila 1,942,568 K. Prehodni zneski 620 K 87 vin. Inventar 957 K 90 vin. Zastale obresti 31. decembra 1899. l. 23.944 K 06 vin. Passiva: Zadružni deleži 23.364 K. Rezerveni zaklad 46.471 K 08 vin. Hranilne vloge 2,665 130 K 63 vin. Naprej plačane obresti 31. decembra 1899. l. 9038 K 36 vin. Denarni promet 4,452.265 K 52 vin. Upravno premoženje 2,775,135 K 54 vin.

Bratje Sokoli!

V nedeljo, dné 8. julija 1900

najmlajše bratsko slovensko telovadno društvo

„Gorenjski Sokol"

v Kranju

slovesno razvije novo zastavo.

Sokoli se zbirajo v društveni opravi v telovadnici v „Narodnem domu" ob 11. uri, od koder odkorakajo korporativno z zastavo na južni kolodvor ter se odpeljejo ob poludne.

Vspored: Pozdrav v Kranju, razvitje zastave, banket na vrtu pri Mayrju, javna telovadba na glavnem trgu, ljudska veselica, odhod z večernim vlakom.

K prav obilni udeležbi Vas vabi z bratskim:

Na zdar!

Odbor.

Če ste z dozdaj rabljeno ustno vodo že pri kraji, Vam priporočamo, da namestu nje poskusite **Kosmin** ustno in zobno vodo. Videli bodete, da Vas bode le-tá prav posebno zadovoljila, kajti Kosmin desinfekuje ustno duplino in ohrani zobe, okrepčuje zoberne ter ima izredno osvežujoč in dober okus. Steklenica 1 gld., dolgo trajajoča, se dobiva v lekarnah, boljših drogerijah in parfumerijah.

R 53 (1212-1)

Glavna zaloga: Anton Krisper v Ljubljani.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 3. julija: Katarina Kovič, delavka, 29 let, Gospodske ulice št. 3, jetika. — Zofija Bonač, dninarjeva hči, 1 leto, Streliške ulice št. 15, dušljivi kašelj.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
4.	9. zvečer	732·6	23·1	sl. jzahod	pol. oblač.	14·7 mm.
5	7. zjutraj	734·5	19·5	sl. jug	del. jasno	
„	2. popol.	735·4	24·6	sl. jjzah.	pol. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 24·1°, normale: 19·3°. Ob 3. uri zjutraj nevihta.

Dunajska borza

dne 4. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	97·55
Skkpni državni dolg v srebru	97·20
Avstrijska zlata renta	116·—
Avstrijska kronska renta 4%	97·25
Ogrska zlata renta 4%	115·60
Ogrska kronska renta 4%	91·15
Avstro-ogrske bančne delnice	1730·—
Kreditne delnice	680·—
London vista	242·30
Nemški drž. bankovc za 100 mark	118·60
20 mark	23·71
20 frankov	19·29
Italijanski bankovci	90·85
C. kr. cekini	11·33

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Išl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoludne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osobni vlak v Jesenice. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Išla, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osobni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoludne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Paviza, Gereve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoludne osobni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Krope. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. **v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. **iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoludne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

Vpitje otrok in otročičev

pri umivanju je večkrat le bolestni krik proti usmiljenja vrednj napačni navadi uporabe slabega toaletnega mila. Matere, katere svoje otroke ljubite, ne uporabljajte za umivanje dojencev in otrok nobenega druzega mila kakor nenavadno nežno ter tolšče bogato **Doeringovo milo s sovo.** Isto je neponarejeno čisto ter neskeleče in se dobiva po 30 kr. povsod. a (503—3)

V Ljubljani prodajata: Anton Krisper in **Vaso Petričič. — Generalna zaloga: A. Motsch & Co., Dunaj.**

KÔPEL POSTEO LAŠKA

Prospekti se dobe pri ravnatelju

Južne železnice postaja: Polčane (Pöltschach)

KRASNO PREBIVALIŠČE ZA PO LETI.

Preizkušeno zdravilišče za bolezni želodca, najetrih in ledvicah, za sladkorno boleznijo (diabetes), žolčne kamene, katarhe v goltancu in na krhlju itd.

Prodajalko

izurjeno v trgovini z manufakturnim in specerijskim blagom ter zanesljivo v računanju, vsprejme (1308—2)

Fran Ks. Grebenc, Velike Lašče.

Elegantno

stanovanje

obstoječe iz 5 lepih velikih sob in z vsemi pripadajočimi prostori **na Rimski cesti štev. 10 v I. nadstropji** se odda z mesecem avgustom.

Ogleda se lahko vsak dan od 10. do 12. ure dopoludne. (1051—19)

Srajce, kravate, svilnato blago

se popolnoma

sukneno, platneno in drugo manufakturno blago

po polovičnih cenah

neprekliceno le do konca julija t. l.

prodaja (1178—9)

na Sv. Petra nasipu št. 2.

Za samo gld. 4·95 ali kron 9·90.

Razprodaja!!

Niklasta žepna ura z verižico in 10 pristnih srebrnih predmetov

za samo gld. 4·95

pošljem vsakomur, dokler je kaj zaloge proti povzetju, ali če se naprej vpošlje denar.

1.) Niklasta remontorska žepna ura na sidro s čudovito lepo graviranim pokrovom z minutnim kazalom točno na minuto idoča, z garancijo (nikakoršna stenska ura, kakoršne žal pošiljajo nekateri bazarski trgovci na mesto naznanjene pozlačene ure!!)

2.) Niklasta ali pozlačena verižica za uro, američanska fagona, jako elegantna.

3.) 1 pristno srebrno zapestnico z medaljonom.

4.) 1 kravatno iglo s kolesarjem.

5.) in 6.) 2 manšetnih gumbov.

7.) in 8.) 2 srajčnih „

9.) 1 gumb za kolar.

10.) in 11.) 2 uhana najnovejše fagone.

12.) 1 modni prstan (papirni odstrižek za mero.)

Vseh teh 10 pristno srebrnih predmetov ima c. kr. punc. kolek.

K vsaki garnituri novoznajdeno miniaturno ponajševalno žepno zrcalo gratis.

Neugajajoče se tekom 8 dni vzame nazaj. — Ilustrovani ceniki ur in zlatnine brezplačno in franco.

E. Holzer,

tovarniška zaloga ur in zlatnine na debelo, dobavitelj avstrijske zveze c. kr. državnih uradnikov itd. (1322—2)

Krakov, Stradom št. 18.

Stenografa

sprejme (1332—1)

dr. Kolšek v Laškem trgu

na pismeno ponudbo.

Lepo stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz 3 sob, kuhinje in posebnega **vrta** s paviljonom, **se odda od 1. avgusta t. l.** naprej za letno najemščino

250 gld. (1311—2)

Vpraša naj se pri hišnem posestniku gosp. **V. Hanušu, Kuhnova cesta št. 21,** nasproti domobranski vojašnici.

Potovalec

ki ima svoje kolo in govori italijanski, **se išče za novo podjetje.** — Ponudbe pod **„Riesenverdienst 47"** upravništvu „Slov. Naroda". (1330)

V novi hiši št. 20 na Rimski cesti se oddajo za 1. avgust še sledeča lepa

stanovanja:

V pritličju eno s tremi sobami, v I. nadstropju eno s štirimi sobami in v II. nadstropju eno s štirimi sobami. (1286—3)

Vprašati je istotam na dvorišču.

V Gameljnih se proda

lep mlin

pripraven za kopališče ali tovarno. Stavba je lična, voda zdrava. (1310—2)

Naslov pove upravništvo „Sl. Naroda".

Po nizki ceni se proda

hiša (gostilna)

z vrtom, njivami in gospodarskim poslopjem, v bližnji okolici Celja. (1303—2)

Naslov pove upravništvo „Sl. Naroda"

Pouk v pisavi s

strojem

se pri zadostni udeležitvi podeli

na Št. Peterskem nasipu št. 37, I. nadstr.

Oglasitve od 7. do 9. ure zvečer do 10. julija t. l. (1314—2)

Svarilo.

S tem svarim vsakoga, da ne dá gg. Karolu in Antonu Kremžarju, ki sta došla pred več časom iz Reke v Ljubljano, nič na upanje ali na posodo, ker jaz nisem nikakor plačnik za dolgove, ki bi jih moja sinova napravila. (1326—3)

V Ljubljani, dne 3. julija 1900.

Anton Kremžar

strojevodja juž. žel. na Reki.

oče.

Št. 123/Pr. (1331—1)

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu je stalno popolniti službo

vodovodnega monterja

s prejemki V. činovnega razreda, to je z letno plačo 1760 kron, s pravico do dveh v pokojnino vštevnih petletnic po 160 kron in z dejalnostno doklado 360 kron.

Prosilci za to službo morajo v smislu §. 13. službene pragmatike dokazati, da so v monterski stroki dobro izvežbani, in da imajo za sabo vsaj dveletno praktično službeno dôbo. Prosilci se morajo nadalje izkazati, da so avstrijski državljani, neomadeževanega dosedanjega življenja, telesno in duševno zdravi, najmanj 18 in ne več kot 40 let stari, konečno, da so slovenščine v besedi in pismu popolnoma zmožni.

Z navedenimi dokazili opremljene prošnje je pri predsedništvu mestnega magistrata vlagati

najpozneje do 15. dné julija t. l.

Pomanjkljive ali zakasnele prošnje se ne bodo jemale v poštev.

Mestni magistrat ljubljanski

dné 1. julija t. l.

Zobozdravnik

med. dr. Rado Frlan

otvori dné 8. julija t. l.

zobozdravniški atelier

v Špitalskih ulicah št. 7.

Izdeluje vsa tehnična dela v kaučuku, celuloidu, zlatu in platini. Pred vsem drugim je izvežban v delu z zlatimi kronami in sponami, katere nadomeščajo vsako zobovje s ploco. V operacijskem zobozdravništvu se peča z vsemi vrstami plomb, špecijelno izobražen je pa v zlatih in porcelanastih plombah po zistemu dvornega zobozdravnika Jenkinsa.

Ordinuje od 9—6 ure, ob nedeljah in praznikih od 9—1 ure.

Za revne brezplačno ruvanje zob od 8—9 ure zjutraj, za tovarniške delavce od 6—7 ure zvečer.

Ljubljana 30. junija 1900. 1320-2

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli. **Lastnina in tisk „Národne Tiskarne".**